

**Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia inwestycyjnego pn.
„Przebudowa istniejącej napowietrznej elektroenergetycznej jednotorowej linii 110 kV
od słupa nr 41K do słupa nr 95 relacji: Kluczewo – Pyrzyce”.**

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem niniejszego raportu oddziaływania na środowisko realizacji przedsięwzięcia p.n.: „*Przebudowa istniejącej napowietrznej elektroenergetycznej jednotorowej linii 110 kV od słupa nr 41K do słupa nr 95 relacji: Kluczewo – Pyrzyce*” jest przeprowadzenie oceny przedsięwzięcia na środowisko oraz uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla w/w inwestycji. Inwestorem przebudowy przedmiotowej linii 110 kV jest *ENEA Operator Sp. z o.o. w Poznaniu*.

Przebudowa linii jest niezbędna ze względu na stan techniczny linii (skorodowane słupy) i konieczność dostosowania temperatury przewodów fazowych maksymalnie +80°C. Istniejące słupy w ilości 54 sztuki zostaną wymienione na nowe, a trasa linii, która wynosi około 17,7 nie ulegnie zmianie. Przedsięwzięcie polegać będzie na demontażu istniejących słupów wraz z fundamentami, przewodów fazowych wraz z osprzętem izolacyjnym oraz przewodu odgromowego i budowie nowych konstrukcji wsporczych z fundamentami, zawieszeniem nowych przewodów fazowych z osprzętem oraz zawieszeniu nowego przewodu odgromowego skojarzonego z włóknami światłowodowymi typu OPGW. Linia elektroenergetyczna 110 kV, służy wyłącznie do przesyłania energii elektrycznej. Przesyłowi energii nie towarzyszą żadne procesy produkcyjne. W czasie swojej pracy linia nie wytwarza żadnych odpadów, ścieków, nie wymaga też żadnych źródeł energii. Nie emituje do powietrza zanieczyszczeń w postaci pyłów. Nie ma znaczącego wpływu na powietrze, glebę, złoża kopalin oraz wody powierzchniowe i podziemne. W czasie demontażu elementów istniejącej linii oraz przy budowie nowej linii występuje zapotrzebowanie na surowce takie jak paliwo, energia elektryczna, woda itp. Zapewnione będą w sposób typowy z zastosowaniem agregatów prądotwórczych, beczkowozów do wody i autoryzowanych stacji paliw. Po zakończeniu budowy linii nie będzie występować potrzeba korzystania z surowców, materiałów, paliw i energii.

Przedmiotowa linia 110 kV zlokalizowana jest na terenie województwa zachodniopomorskiego: miasta Stargard Szczeciński, powiatu stargardzkiego, gminy Stargard Szczeciński oraz powiatu pyrzyckiego, gmin: Warnice, Przelewice, Pyrzyce. W trakcie realizacji danego przedsięwzięcia transport niezbędnych elementów i materiałów linii będzie się odbywał istniejącymi drogami, a wszelkie prace montażowe, składowanie i poruszanie maszyn będzie odbywało się w pasie technicznym o szerokości 20 m zlokalizowanym głównie na terenie: pól uprawnych, siedliskach ruderalnych i na niewielkim odcinku na obszarze zdegradowanych łąk wilgotnych, nie zaklasyfikowanych do siedlisk Natura 2000. Największa ingerencja będzie dotyczyła roślinności segetalnej, jednorocznej, ziołorośli, krzewów i zadrzewień zlokalizowanych bezpośrednio

pod słupami, na powierzchni od 5 do 80 m². Skład gatunkowy zakrzaczeń i zadrzewień jest zdominowany przez ciepłolubne okrajki (bez czarny, róże, drzewa owocowe), charakterystyczne dla krajobrazu rolniczego, z domieszką wierzb, jesionów i klonów. Prace montażowe nie naruszają strefy buforowej (szuwarów, zadrzewień) chroniącej bezpośrednio wody: Kanału Płońskiego, rowów melioracyjnych, oczek wodnych, zbiorników pokopalnianych k. Lubiatowa, przed procesami eutrofizacji i ich degradacją. Planowana do modernizacji linia napowietrzna w dwóch miejscach przebiega w sąsiedztwie ujęć wodnych i na odcinku od słupa 41k do słupa 51 nad obszarem wód podziemnych GZWP Nr 123. Podatność wód podziemnych na zanieczyszczenia jest zróżnicowana wraz z biegiem linii napowietrznej. Najbardziej podatny na zanieczyszczenia jest dolny odcinek linii.

Linia napowietrzna 110 kV Kluczewo – Pyrzyce jest zlokalizowana w dorzeczu Odry, odwadnianym przez system rzeczny: Płoni, Gowienicy i Małej Iny. W bliskim sąsiedztwie linii napowietrznej (w odległości do 300 m) występują: odstojniki cukrowni w Stargardzie Szczecińskim, dwa śródpolne oczka wodne, źródła rzeki Gowienicy, antropogeniczne zbiorniki pokopalniane k. Lubiatowa, ramienicowe oczko wodne. Linia bezpośrednio przebiega nad rowami melioracyjnymi i Kanałem Płońskim (obszar szczególnego zagrożenia powodzią). Obszar na którym realizowana będzie Inwestycja zlokalizowany jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych 24 - PLGW 690024 (jest to Region Wodny Dolnej Odry i Pomorza Zachodniego), dla której stan wód (chemiczny i ilościowy) oceniono jako dobry. Jest to część wód niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla tej części wód jest utrzymanie ich dobrego stanu. Żaden ze słupów nie jest posadowiony w korycie, dnie cieków lub w bliskim sąsiedztwie. W ciekach nie przewiduje się wycinki drzew lub krzewów, ponadto sprzęt pracujący przy realizacji Inwestycji będzie sprawny technicznie. Przedsięwzięcie nie będzie stanowiło zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla Jednolitych części wód.

Wzdłuż linii występuje mozaika gleb: w początkowym odcinku z przewagą piasków, żwirów i łąw, następnie gleb bielcowych i pseudobielcowych oraz czarne ziemie właściwe. W dolnym odcinku, wzdłuż Kanału Płońskiego i wokół zbiornika pokopalnianego k. Lubiatowa oraz na wschód w pobliżu jeziora Płoń występują torfy. Żaden ze słupów nie jest posadowiony w korycie, dnie cieków lub w bliskim sąsiedztwie. W ciekach nie przewiduje się wycinki drzew lub krzewów, ponadto sprzęt pracujący przy realizacji Inwestycji będzie sprawny technicznie. Przedsięwzięcie nie będzie stanowiło zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla Jednolitych części wód.

Po przebudowie przedmiotowej linii 110 kV zagospodarowanie terenu nie zmieni się w stosunku do stanu dotychczasowego. Prace techniczne spowodują tylko niewielką i przejściową zmianę krajobrazu, ale nie będą miały znaczącego wpływu na rzeźbę terenu. Niewielkie zniekształcenia wystąpią w miejscu posadowienia słupów, gdzie zostaną wykonane wykopy. W celu zaktualizowania danych o florze i faunie terenu zostały przeprowadzone w 2013 i 2014 badania terenowe. Inwentaryzacja flory i siedlisk wykonano w 2013 roku w miesiącu czerwcu na 26 stanowiskach wyznaczonych w obszarze obejmującym pas o szerokości 50 metrów wzdłuż całej linii

napowietrznej. Wykonano 15 zdjęć fitosocjologicznych i 11 spis florystycznych. Siedliska chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej zostały poddane ocenie jakościowej metodą stosowaną na potrzeby standardowego formularza danych, używaną podczas inwentaryzacji obszarów Natura 2000. Zinwentaryzowana została również roślinność pokrywająca teren pod poszczególnymi słupami. Ocenie podlegała powierzchnia zajmowana przez krzewy wraz z wyszczególnieniem ich składu gatunkowego oraz powierzchnia roślinności zielnej z uwzględnieniem gatunków dominujących. Metodyka badań ptaków i nietoperzy zostały częściowo zaczerpnięte z wytycznych dotyczących badań pod kątem farm wiatrowych, z uwagi na brak wytycznych dostosowanych do warunków Polski odnoszących się do linii napowietrznych. Badania monitoringowe ptaków prowadzono od 16.06.2013 r. do 31.05.2014 r. w okresie lęgowym, dyspersji połęgowej, migracji jesiennej, zimowej oraz wiosennej. Łącznie przeprowadzono 36 kontroli na 5 transektach i 7 punktach obserwacyjnych. Wykonano 3 kontrole zlotowiska na noclegowisku żurawia i 3 kontrole sprawdzające nocowanie gęsi na jeziorze Płoń. Oceniono wykorzystanie przestrzeni powietrznej i przeloty ptaków na wysokości kolizyjnej. Poszukiwano padłe i okaleczone ptaki na powierzchni 177 ha. Badania monitoringowe nietoperzy składały się z 26 kontroli, obejmujących wszystkie okresy aktywności nietoperzy w ciągu roku i polegały na prowadzeniu nocnych nasłuchów ultrasonograficznym detektorem PETERSSON D-1000x na 6 wyznaczonych transektach, poszukiwaniu kryjówek w zadrzewieniach w pobliżu linii i padłych osobników. Badania monitoringowe płazów i gadów przeprowadzono od 10 czerwca do 31 października 2013 r. i polegały na sprawdzeniu dotychczasowych znanych miejsc ich rozrodu w promieniu do 3 km. Identyfikacja gatunków opierała się na wszystkich dostępnych technikach (nasłuchy, odławianie larw i jaj, obserwacja dorosłych osobników). W celu sprawdzenia wykorzystania linii, jako miejsce migracji, notowano napotkane osobniki wzdłuż linii napowietrznej. W trakcie inwentaryzacji zidentyfikowano 2 gatunki roślin objętych ochroną ścisłą – kłoc wiechowatą (1 stanowisko) i częściową - kalinę koralową (2 stanowiska). Wszystkie stanowiska są zlokalizowane w odległości 150 -500 m od pasa technicznego i poza drogami dojazdowymi. Inwestycja nie będzie oddziaływała negatywnie. Wzdłuż linii napowietrznej zidentyfikowano następujące siedliska: dominujące pola uprawne, siedliska ruderalne, łąki wilgotne wzdłuż Kanału Płońskiego, ziołorośla, szuwały towarzyszące rowom melioracyjnym, zadrzewienia i zakrzaczenia, w pasie technicznym nie odnotowano siedlisk Natura 2000. Najbliżej położone siedlisko Natura 2000, to las lęgowy *Fraxino - Alnetum* (91E0-3), którego jeden z płatów występuje ok. 40 metrów od linii. Łącznie w rejonie inwestycji zidentyfikowano 190 gatunków ptaków, w tym 173 gatunki objęte są ścisłą ochroną gatunkową, 6 gatunków objętych jest częściową ochroną gatunkową i 11 gatunków łownych. Wśród ptaków 40 gatunków jest z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Żaden z nich nie odbywa lęgów w pasie technicznym inwestycji, z wyjątkiem 1 pary zimorodka, prawdopodobnie lęgowego. W odległości do 600 m jest zlokalizowane 1 stanowisko bączka, 1 stanowisko błotniaka stawowego i 1 stanowisko kani rudej. Wśród 58 gatunków należących do ptaków specjalnej troski, tylko 3 gatunki tj. podgorzałka, bielik i derkacz jest zagrożonych globalnie. Nie są one lęgowe w rejonie inwestycji. W pasie

technicznym zidentyfikowano 48 gatunków lęgowych, głównie związanych z krajobrazem rolniczym i siedliskami mokradłowymi. Na 4 słupach energetycznych gniazduje kruk. W trakcie przelotów najliczniej odnotowano gatunki tj: szpak, czajka, gęś zbożowa, skowronek, gęgawa, śmieszka, łabędź niemy, siewka złota, żuraw - 3,09 % (5,7 os./h), *Anser* sp. i mewa siwa. Średnie wykorzystanie przestrzeni powietrznej przez całe ugrupowanie awifauny wynosiło 183,69 os./1 h. Najintensywniej ptaki przemieszczały się we wrześniu, na odcinku linii napowietrznej w okolicach Barnima i Wójcina oraz zbiorników pokopalnianych k. Lubiatowa. Przewiduje się czasową utratę miejsc lęgowych dla 48 gatunków, głównie wróblowatych oraz okresowe wypłaszanie ptaków odbywających lęgi na zbiornikach pokopalnianych k. Lubiatowa i żerujących w tym czasie w siedliskach szuwarowych zlokalizowanych na zbiornikach od strony linii przebiegającej na odcinku słupa energetycznego nr 89 – 91 i drogi dojazdowej zaplanowanej od strony słupa nr 88. Ponadto może nastąpić wypłaszanie i okresowe wyłączenie terenu z żerowania dla ptaków migrujących, głównie wróblowatych, blaszkodziobych i żurawi korzystających z pól i zbiornika pokopalnianego k. Lubiatowa. Największe ryzyko porażenia prądem głównie dotyczy: kruka odbywającego lęgi na 4 słupach energetycznych, kobuza również w poprzednich latach lęgowego na jednym ze słupów, mewy siwej i śmieszki, myszołowa i pustulki, korzystających z linii podczas odpoczynku i czatowania.

Zidentyfikowano 5 gatunków nietoperzy: nocka rudego, mroczka późnego, karlika większego, karlik malutkiego i borowca wielkiego. Średnie indeksy aktywności należały do niskich i średnich. Nie odnotowano kluczowych korytarzy migracyjnych gatunków długodystansowych - borowca wielkiego i karlika większego. Nie zidentyfikowano stanowisk rozrodczych. Obszar przylegający do Kanału Płońskiego i zbiorników pokopalnianych k. Lubiatowa był miejscem systematycznego żerowania nocka rudego, nietoperza związanego z wodami powierzchniowymi. Planowana inwestycja nie wpłynie negatywnie na populację zidentyfikowanych nietoperzy.

Zinwentaryzowano 9 gatunków płazów i 2 gatunki gadów. Najczęściej odnotowano żabę śmieszkę. Spośród płazów stwierdzono 8 stanowisk kumaka nizinnego z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, przy czym na dwóch stanowiskach nie wykazano jego lęgowości. Nie potwierdzono obecności żaby dalmatyńskiej i traszki grzebieniastej znanej z rejonu inwestycji w latach 90 – tych. Większość dawnych stanowisk rozrodu płazów obecnie nie istnieje na skutek zaniku siedlisk – oczek wodnych. Podczas migracji płazy i gady przemieszczały się w pasie technicznym linii napowietrznej. Przy zastosowaniu działań minimalizujących (dokładne sprawdzenie wykopów przed ich zasypaniem) wpływ inwestycji nie będzie znaczącym.

Spośród 36 gatunków, których populacje lęgowe są przedmiotem ochrony na obszarze PLB 320005 Jezioro Miedwie i okolice, inwestycja nie przyczyni się do utraty siedlisk lęgowych 28 gatunków. W przypadku 6 gatunków przystępujących do lęgów na zbiornikach k. Lubiatowa może dojść do krótkotrwałego płoszenia ptaków, w tym młodych osobników podczas żerowania na ww. akwenu. Wpływ ten odnosi się do: bąka, czernicy, gągoła, gęgawy, głowienki, łabędzia niemego i zimorodka. W przypadku 3 gatunków – bociana białego, kani rudej i błotniaka stawowego - może

dojść do czasowego, krótkotrwałego wyłączenia z żerowania fragmentów łąk i mokradeł wzdłuż linii napowietrznej na odcinku od słupa nr 84 do nr 91. Awifauna korzystająca podczas migracji wiosennej i jesiennej oraz zimą, ze zbiorników pokopalnianych k. Lubiatowa, jest narażona na kolizje z linią napowietrzną, z uwagi na jej bliskość podczas lądowania lub wzbijania się ptaków. Nastąpi czasowe wyłączenie miejsc żerowiskowych dla gęsi i żurawia, zlokalizowanych poza obszarem Natura 2000. Miejsca żerowiskowe nie należą do kluczowych dla tych ptaków. Planowana inwestycja nie wpłynie negatywnie na integralność i spójność sieci Natura 2000. Oddziaływania skumulowanego możemy spodziewać się w przypadku planowanej farmy wiatrowej „Lubiato” w odniesieniu do kolizji ptaków drapieżnych odbywających lęgi w pobliżu obu inwestycji (błotniak stawowy, myszołów i kania ruda). W przypadku gęsi i żurawia, z chwilą pojawienia się turbin wiatrowych może dojść do ustąpienia z dotychczas wykorzystywanych żerowisk w pobliżu farmy, co pośrednio może zmniejszyć ewentualną kolizję z linią napowietrzną. Ponadto pojawienie się turbin wiatrowych, będących często dominantami w środowisku, może wzmocnić aktywność nietoperzy osiadłych, jak i długodystansowych, odnotowanych wzdłuż linii napowietrznej i przyczynić się do wzrostu ich śmiertelności na skutek barotraumatyzacji.

Oznakowanie linii napowietrznej za pomocą elementów widocznych dla ptaków np. spirale minimalizujące 24 – PEP – 8, 89/11,42 (red or white) umieszczone na przewodach odgromowych w odległości co 15 m, zminimalizuje kolizji ptaków, w tym szczególnie wodno – błotnych i drapieżnych przemieszczających się najintensywniej w pułapie kolizyjnym w okresie rozrodu i migracji na odcinku linii napowietrznej między słupem nr 84 – 95. Niepodjęcie realizacji przedsięwzięcia polegającego na przebudowie istniejącej napowietrznej elektroenergetycznej linii 110 kV od słupa 41K do słupa 95 relacji Kluczewo-Pyrzyce spowoduje zawodność systemu energetycznego w regionie oraz pogorszy stan bezpieczeństwa osób i mienia w pobliżu linii.

Wariant przebiegu inwestycji zaproponowany przez Wnioskodawcę jest najkorzystniejszy z punktu widzenia istniejącego i planowanego zagospodarowania terenu, uciążliwości dla mieszkańców oraz ingerencji w środowisko przyrodnicze, w tym w obszary Natura 2000. Natężenie pola elektrycznego pod linią nie przekroczy dopuszczalnej w środowisku wartości 10 kV/m. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, sąsiadujących z przedmiotową linią, natężenie pola elektrycznego nie przekroczy wartości 1 kV/m, dopuszczalnej dla terenów zabudowy mieszkaniowej. Nie będzie potrzeby tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania. Wartości natężenia pola magnetycznego będą znacznie niższe niż dopuszczalne.

Oddziaływanie hałasu od linii nie przekroczy dopuszczalnej dla zabudowy mieszkaniowej wartości. Wpływ oddziaływania linii na świat zwierzęcy, roślinny oraz ludzi praktycznie nie ulegnie zmianie (wartości oddziaływań będą znacznie mniejsze niż dopuszczalne). Realizowane przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na powietrze, glebę, złoża kopalin oraz wody powierzchniowe i podziemne. Emisja zanieczyszczeń oraz wytwarzane odpady i ścieki nie spowodują negatywnego oddziaływania na środowisko. Znacznie zmniejszy się prawdopodobieństwo

wystąpienia awarii mechanicznej linii, gdyż stare i zużyte elementy zostaną zastąpione nowymi. W obszarach pod linią będzie możliwe przebywanie bez ograniczeń ludzi związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, turystyczną i rekreacyjną.

Niniejszy raport zawiera informacje o środowisku oraz analizuje uciążliwości przedsięwzięcia w poszczególnych elementach środowiska na etapach jego realizacji, eksploatacji lub użytkowania oraz likwidacji w zakresie zgodnym z art. 66 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r.poz. 1235).